Ogólnopolska konferencja naukowa Wiele kultur i wiele języków (Bydgoszcz, 29 września – 1 października 2011 r.)

W dniach od 29 września do 1 października 2011 r. odbyła się w Bydgoszczy czwarta konferencja naukowa z cyklu Miasto. Przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie pt. Wiele kultur i wiele języków. Konferencja została zorganizowana przez Zakład Stylistyki i Pragmatyki Językowej Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Nad sprawami organizacyjnymi czuwała pomysłodawczyni konferencyjnego cyklu dr hab. Małgorzata Święcicka, prof. UKW, sekretarzami konferencji były zaś dr hab. Magdalena Czachorowska, prof. UKW, i mgr Monika Peplińska-Narloch. Obrady toczyły się w budynku Instytutu Filologii Polskiej.

Podobnie jak w ubiegłych latach centrum zainteresowania i dyskusji prowadzonych podczas konferencji stanowiły językowo-kulturowe aspekty funkcjonowania przestrzeni miejskiej oraz związki miasta z wsią. Tematyka konferencji obejmowała zarówno problemy natury teoretyczno-metodologicznej, jak i wyniki prac materiałowych dotyczących m.in. miejskiej polszczyzny mówionej i pisanej, frazeologii miejskiej, gwary miejskiej, miejskiej antroponimii i toponimii, kreacji języka mieszkańców miast, językowego obrazu miasta i jego mieszkańców wraz z ich stereotypami językowymi, językowo-kulturowych wykładników relacji miasto — wieś.

W podejmowanych przez badaczy kwestiach poświęconych szeroko rozumianej przestrzeni miasta (wraz z układem miasto — wieś) wskazywano na fakty zarówno dawne, jak i współczesne, ujęcie diachroniczne i synchroniczne, zróżnicowanie środowiskowe, zawodowe, subkulturowe itp.

Otwarcia konferencji dokonała 29 września prof. Małgorzata Święcicka. W imieniu władz dziekańskich Wydziału Humanistycznego UKW uczestników konferencji powitał prof. Janusz Golinowski, prodziekan ds. dydaktycznych WH.

Następnie rozpoczęły się obrady plenarne, którym przewodniczyli Małgorzata Święcicka i Janusz Golinowski. W ich trakcie zostały wygłoszone dwa referaty: Bogdana Walczaka pt. Co mówi język polski na temat genezy miasta oraz Katarzyny Węgorowskiej pt. Językowe świadectwa wieloetniczności, wielowyznaniowości, wielokulturowości kresowych miast i miasteczek utrwalone w albumie Kresy w fotografii Jerzego Poddębskiego. W drugiej zaś części, której przewodniczył Bogdan Walczak, referentami byli: Maria Roszak, która wygłosiła referat pt. Polskie miasta w sloganach reklamowych, oraz Rafał Zimny z wystąpieniem pt. Dyskurs miejski — lingwistyczne aspekty pojęcia.

Na zakończenie pierwszego dnia konferencji odbyła się uroczysta kolacja dla wszystkich uczestników.

30 września podczas obrad plenarnych wysłuchano referatów: Anety Majkowskiej pt. Współczesna nieoficjalna polszczyzna mówiona mieszkańców miast na tle polszczyzny oficjalnej, Anny Piotrowicz i Małgorzaty Witaszek-Samborskiej pt. Słownictwo sportowe w gwarze miejskiej Poznania, Henryki Sędziak pt. Nazwiska rektorów i nauczycieli Kolegium Łomżyńskiego z lat 1614–1773 oraz Marii Czaplickiej-Jedlikowskiej pt. Obraz społeczeństwa Bydgoszczy w dwudziestoleciu międzywojennym w świetle nazw własnych na podstawie powieści Wiesława Rogowskiego „Kamienny bruk".

Po południu obradowano w dwóch sekcjach. W sekcji A, której przewodniczyli Małgorzata Witaszek-Samborska oraz Marek Cybulski, zapoznano się z referatami: Anety Lewińskiej pt. Zróżnicowanie językowo-kulturowe w dzisiejszym Tczewie, Henryka Duszyńskiego pt. Nazwy białoruskich salonów fryzjerskich i kosmetycznych, Kingi Banderowicz pt. System antroponimiczny w poznańskim tyglu narodowościowym, Justyny Pomierskiej pt. Lekcja języka kaszubskiego — edukacja językowa czy regionalna?, Pauliny Burczyńskiej i Anny Klein pt. Multimodalność w komunikacji międzykulturowej: analiza porozumiewania się na przestrzeni różnych kultur, na podstawie filmu „Spanglish", Joanny Tyki (referat napisany z Jackiem Jędrzejewiczem) pt. Kminienie dla zarobku. Historia tajnych języków kupieckich w Polsce (wraz z projekcją filmu). W sekcji B, której przewodniczyła Ewa Sławkowa, wysłuchano referatów: Krzysztofa Kołatki pt. Regionalizmy bydgoskie a dialektyzmy krajeńskie — porównanie leksyki, Danuty Jastrzębskiej-Golonki pt. Kopenhaga — miasto magiczne. Obraz miasta w języku najnowszego przekładu tekstów H.Ch. Andersena, Anny

Łucarz pt. Językowy obraz Świecia na kartach książek, Aleksandry Norkowskiej pt. Życie (nie tylko) dla oka. Zmysły i miasto w piśmiennictwie polskim 2 poł. XVIII w., Emilii Glugli pt. Egzemplifikacje leksemu *miasto* w kontekstach legend kaszubskich i kociewskich, Beaty Kłos pt. Kultura w reklamie, reklama w kulturze (na podstawie sloganów promujących polskie marki terytorialne).

Na zakończenie drugiego dnia konferencji uczestnicy zostali zaproszeni na koncert w Filharmonii Pomorskiej, połączony z wręczeniem dyplomu doktora honoris causa Henrykowi Mikołajowi Góreckiemu. W imieniu zmarłego kompozytora dyplom odebrała jego córka Anna Górecka.

1 października w trakcie obrad plenarnych funkcję przewodniczących pełniły Anna Piotrowicz i Henryka Sędziak. Referaty wygłosili: Ewa Rogowska-Cybulska pt. O motywacji kulturowej w etymologiach ludowych nazw miast, Agnieszka Rypel pt. Miasto i wieś — dwa style życia i dwa systemy wartości (na podstawie podręczników języka polskiego), Grażyna Sawicka pt. Miasto jako tekst, Paweł Nowakowski (referat przygotowany wraz z Przemysławem Wiatrowskim) pt. Wymowa poznańskich prezenterów telewizyjnych i radiowych, Marek Cybulski pt. Kaszuby i Kaszubi w nazwach ulic Trójmiasta oraz Ewa Sławkowa pt. Obrazy miast w poezji C. Miłosza (z problemów onomastyki literackiej i lingwistycznej interpretacji tekstu literackiego).

Nie wygłoszono następujących zapowiedzianych w programie referatów: Anny Bączkowskiej pt. Siła słów w wielkim mieście — multimodalna analiza tożsamości w napisach do filmu „Seks w wielkim mieście", Elżbiety Rudnickiej-Firy pt. Miasto czy wieś w perspektywie socjolingwistyki i dialektologii, Olgi Maximovej pt. Urban Vernacular and Computer Slang in Internet Communication, Bogusława Nowowiejskiego pt. Przestrzeń miasta w słownikach przekładowych z połowy XIX wieku, Haliny Pelcowej pt. Miasto — wieś: język i kultura w warunkach pogranicza, Zbigniewa Grenia pt. Językowo-kulturowa opozycja miasto — wieś na Śląsku Cieszyńskim, Agnieszki Szlachty pt. Językowa kreacja Szczecina w prasie regionalnej, Moniki Gabryś pt. Relacja miasto — wieś na łamach „Tygodnika Ilustrowanego", Katarzyny Sturmowskiej pt. Wizerunek miasta w oczach mieszkańców wsi z Kociewia na przykładzie wybranych tekstów regionalnych i Andrzeja Sieradzkiego pt. Identyfikacja rodziców chrzestnych pochodzenia chłopskiego i mieszczańskiego we wrzesińskich księgach chrztu z 1 poł. XVII w. Warto wspomnieć o tych niewygłoszonych tekstach, ponieważ — zgodnie z zapowiedziami autorów — znajdą się one w monografii: czwartym tomie serii Miasto. Przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie.

Poruszana podczas konferencji problematyka była bardzo różnorodna, a przedstawione referaty zainteresowały uczestników, o czym świadczyły dyskusje prowadzone zarówno w sali obrad, jak i w kuluarach.

Podsumowania konferencji dokonała Małgorzata Święcicka, która podziękowała wszystkim zgromadzonym: referentom, słuchaczom i współorganizatorom. Poinformowała również, że — ze względu na duże zainteresowanie tematyką miejską oraz nakreślenie nowych obszarów wymagających szczegółowych badań — w 2013 roku planowana jest kolejna konferencja z cyklu Miasto. Przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie. Głos zabrały również Henryka Sędziak i Anna Piotrowicz, które podziękowały organizatorom za przygotowanie konferencji.

Henryk Duszyński
Bydgoszcz, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego